

Ljudska PRAVICA

GLASILO KOMUNISTIČNE PARTIJE SLOVENIJE

Leto X. — Št. 2

Ljubljana, ponedeljek, 3. januarja 1949

Izhaja vsak dan razen ob petkih

Mesečna naročnina din 45.—

Cena din 2.—

Tehnične norme, važen element v socialističnem gospodarstvu

Pelletni plan za razvoj narodnega gospodarstva FLRJ določa med drugim, da bomo do leta 1951. povečali storilnost v primeri z letom 1946.: v rudarstvu za 90%, v industriji za 66% in pri gradnji stapovanj za 56%. To nalogo bomo dosegli na dva načina: prvič z mehanizacijo in drugič z boljimi delovnimi pogoji, s racionalno izrabo delovnega časa in s socialističnim tekmovanjem. Pri tem imajo važno nalogo tehnične norme.

Danes ve skoraj vsak delavec, da so norme tisto sredstvo, ki mu omogočajo pravilno izpolnjevanje dolžnosti do skupnosti, a tudi pravilno nagrajevanje za opravljeno delo.

Ze leta 1946. smo v nekaterih obratih uvedli prve norme. Te norme so marsikje imele še sledove starega odnosa do dela, bile so ali previsoke ali prenizke. Te napake so izvirale delno iz nezkušenosti, delno pa iz tega, ker so jih v največ primerih postavili administrativno, v pisarni.

Prve norme so nam dale predvsem ta pozitiven rezultat, da je večina delavcev spoznala prednost dela po normah, se pripravila, da jim prav norme omogočajo plačilo po storilnosti. Ker so o normah razpravljali člani sindikalnih podružnic na množičnih sestankih, so bile norme pravo in precejšnji meri realne. Izboljšanje delovnih pogojev, strojnih naprav, racionalizacije in izkušnje naših delovnih ljudi pa so omogočile, da te prvoletne realne norme danes visoko presegajo.

Vlada FLRJ je pred kratkim izdala »Uredbo o delovnih normah«, ki naloga vsem našim gospodarskim podjetjem dolžnost, da uvedejo delovne norme na vseh delovnih mestih, kjer se da delovni učinek meriti. Ta uredba je tem bolj važna, ker se bo na ta način še povečala proizvodnost v naših podjetjih, na drugi strani pa bodo odstranjene napake, ki so obstajale pri dosedanjih normah.

Pred kratkim izdane uredbe o plačah so za veliko številko dvignile plače, vendar se storilnost ni dvignila; iste so ostale tudi delovne norme. Zato prehajamo k novim tehničnim normam. Tehnične norme so sicer navidezno ne razlikujejo od izkustvenih in statističnih norm, popolnoma drugačen pa je način, kako se postavljajo. Pri tehničnih normah je treba najprej temeljito proučiti v podrobnosti obstoječi način dela raznih delavcev in z uro ugotoviti, koliko časa je potrebno za posamezne delovne operacije. Uspoštevati je treba najboljši sistem dela, proučevati zmogljivost strojne opreme, istočasno pa projektirati nov, še boljše delovni način in tako ugotoviti delovno normo za določen čas dela. Tehnično normiranje mora končno združiti novo organizacijo dela, največjo zmogljivost strojev in zmogljivost delavcev ter nenehno praktično vsajati delavce, kako naj pravilno delajo, kakšne kretnje so najboljše in katere škodljive, ter doseči čim večje izkoriščenje tehničnih proizvodnih sredstev. Tehnična norma je tako merilo izdelovanja delavca v delovnem kolektivu. Tehnična norma je obratno o proizvodnosti po količini in po kakovosti.

Prav na kakovost smo pri dosedanjih normah čisto pozabili. Norme so merile le višino proizvodov, ne pa tudi kvalitete proizvodov. Zaradi slabe kvalitete je bilo čisto večji izdelek, delo je bilo neravnano v škodo proizvodnosti in je zniževalo polno lastno ceno. Nove tehnične norme pa bodo prav s poudarkom na kvaliteto odstranile ta nedostatek. S tem bomo povečali proizvodnost, istočasno pa znižali proizvodne stroške. Proizvajati čim več, čim boljše in čim ceneje je osnova socialistične proizvodnje, osnova za dvig življenjske ravni naših delovnih ljudi. S tem se bo realna meza delovnega človeka dvigala, to se pravi, da bodo z novimi tehničnimi normami imeli naši delovni ljudje dvojno korist.

Uredba zvezne vlade nalaga vsem upravam naših podjetij dolžnost, da uvedejo tehnične norme, odnosno, kjer te še niso znane, da z razpoložljivimi tehničnimi sredstvi ugotovijo in postavijo norme za vsa tista dela, kjer je mogoče delovni učinek meriti. Kjer pa so tehnične norme že obstajale, je naloga novo ustanovljenih komisij, da ugotove, če so te tehnične norme realne.

Novo uredbo bodo predvsem pozdravili tehnično usposobljeni delavci, ki dobro obvladajo stroje in dosegajo večje proizvodne uspehe, za kar bodo prejeli večje nagrade. Prednost nove uredbe je prav v tem, da zagotavlja delavcem nagrado po njihovem učinku. Doslej so ponekod n. pr. žene v proizvodnji slabše nagrajevali; zato so novo uredbo med drugimi delavci še posebno pozdravile. V tovarni »Destilacija« Ajdovščina so na primer delavke prejemale po 1 dinar na uro manj kot moški za isto delo. S to uredbo pa bodo nagrajene po svoji storilnosti.

Prednost nove uredbe je tudi v tem, da bo zavedne delavce priprillila, da si pridobijo potrebno strokovno kvalifikacijo. Zato je nova uredba pomembna za dvigovanje kadrov. Na drugi strani pa mnogo naših strokovnjakov ni zaposleno pri

merno svojim kvalifikacijam. Tako je pri lesni industriji v Klavžah zaposlenih nekaj mizarjev, ki so sposobni izdelovati fino pohištvo. Ker ta izdelava ni v planu obrata, mizarji ne morejo biti razporejeni v IX. skupino, čeprav so po svoji sposobnosti za to upravičeni. V Medvodah pa kurjači opravljajo delo pomožnih kurjačev in bodo lahko premeščeni v tovarne, kjer nimajo kurjačev.

Grupacija delovnih mest in razporeditev delavcev na ustrežajoča delovna mesta bo odkrila v vseh naših proizvodnih panogah mnogo skritih rezerv kvalificirane delovne sile. V Zireh je na primer bila v nevarnosti izpolnitev plana, ker je primanjkovalo okrog 90 čevljarjev, ki bi bili sposobni opravljati delo, ki zahteva visoko kvalifikacijo. Ob grupaciji delovnih mest pa so ugotovili, da imajo celo več kot 90 delavcev s to kvalifikacijo.

Naši udarniki in novatorji so doslej že pokazali svojo visoko delovno sposobnost; njim bo nova uredba omogočila, da bodo še bolj razvili svoje strokovne sposobnosti. Zato so predvsem ti pozdravili novo uredbo in mnogokje zahtevali od uprave, da uvede tehnične norme. Vodstva nekaterih podjetij, ki se pa še niso popolnoma znebila starega gledanja na naše gospodarstvo, so ujanje novih tehničnih norm sprejela z oportunističnim izgovorom, da so te norme previsoke. Tako so n. pr. v Grosupljem samostojno znižali norme za 3%, namerajo da bi razmišljali o izboljšanju delovnih pogojev in s tem o povečani proizvodnosti. Ljudje takega starega kova se boje vsega novega, ker se zavedajo, da bi tako še bolj prišlo do izraza, da ne grede vzporedno s časom. Takšnim upravam podjetij odgovarjajo tisti delavci, ki mnogokje sami zahtevajo povišanje norme, ker vedo da sedanje niso realne, ker jih visoko presegajo.

Uvedba norm nalaga vodstvom podjetij, posebno še ravnateljem mnoge važne naloge. Uspeh normiranega dela je v precejšnji meri odvisen od dobrega dela normircev, to je ljudi, ki merijo delovni učinek in ki postavljajo delovne norme. Vodstva podjetij so dolžna, da pošljejo v tečaj za normirce svoje najboljše ljudi, ki bodo znali meriti delo, opozarjati delavce, kako bodo dosegli večje proizvodne uspehe, istočasno pa s političnim prepričevanjem pripravljali delavce za doseg večjo delovnih uspehov.

Doslej izvežbani normirci ponekod že uspešno opravljajo svoje važno delo. Vendar pa so ponekod tudi primeri, da vodstva podjetij normirce ob povratku s tečaja nepravilno zaposlujejo. Tako je n. pr. v Tiskanju v Kranju normirce bil ob povratku iz tečaja dodeljen za delo na stroju, namesto da bi takoj prevzel delo, za katerega se je v tečaju usposobil. Nekateri podjetja izjavljajo, da ne morejo pričeti ujanje tehničnih norm, ker še nimajo normircev. Zgleden je primer tekstilne tovarne v Novem mestu, ki je svojega normirca dala tovarni perila. Ker je to sorodna stroka, bo normirce brez posebnih težav uvedel norme tudi v tej tovarni.

Ker normirci sami ne morejo opravljati svoje velike naloge, predpisuje nova uredba, da se morajo v podjetjih osnovati komisije za delovne norme, ki so v pomoč normircem, odnosno ki imajo pravico predlagati spremembo uvedenih norm. Takšne komisije za delovne norme so doslej postavljene le redkokje in še tam ne izpolnjujejo svojih nalog. Toda prav preko teh komisij morajo sindikalne podružnice razviti vso svojo aktivnost, podpreti ujanje delovnih norm in pomagati, da bo uredba zvezne vlade o delovnih normah postala čim boljše izvedena. Ker so v komisiji za delovne norme zastopniki sindikalne organizacije, novatorji, racionalizatorji, inženirji in normirci, lahko le-ti razvijajo široko propagando med delavstvom za normiranje dela in prikazujejo pomembnost tehničnih norm.

Pri uvedbi novih tehničnih norm so se ponekod postavili na stališče dosedanjih statističnih podatkov in izkustev; ker so pri statističnih in izkustvenih normah možne velike napake — navadno v škodo delavcev — smejo te biti samo začasne, in to samo tam, kjer ni mogoče uvesti tehničnih norm in kjer še ni na razpolago kronometrov za merjenje delovnega učinka. Kjer pa te pripomočke imajo, je tako stališče prav dokaz, da se ne zavedajo, da je za uvedbo tehničnih norm potrebno mnogo truda, da pa je potem uspeh tem večji in da koristi delavcem in proizvodnji.

Ob uvojanju tehničnih norm nam mora biti jasno, da so te norme sestavni element načrtnega gospodarstva. Čimprejšnja uvedba tehničnih norm bo zagotovila še večje uspehe v tretjem planškem letu. Tehnične norme so potrebne, da delavce dvigamo, da se nekvalificirani kadri vsajajo v polkvalificirane in kvalificirane. Tehnične norme so velik regulator sil, ki v proizvodnji organizirajo delovne ljudi za večje proizvodne uspehe, istočasno pa nagrajujejo vsakega po njegovem delu.

MARŠAL TITO JE NA NOVO LETO SPREJEL PREDSTAVNIKE GRADITELJEV NOVEGA BEOGRADA

Beograd, 2. januarja. Predsednik zvezne vlade maršal Jugoslavije Josip Broz-Tito je sprejel danes popoldne predstavnike delavcev, mladinskih delovnih brigad in uprave gradbišča Novega Beograda, ki so mu v imenu delovnih kolektivov gradbišča Novega Beograda čestitali novo leto 1949 ter ga obvestili, da je bil letni plan gradnje Novega Beograda konec decembra minuloga leta izvršen 130%-no.

Člani delegacije generalni direktor gradbišča ing. Hristić, njegov pomočnik Jovanović, direktor za kadre in sekretar partijskega komiteja Bogdan Radišić, komandant glavnega šlaba mladinskih delovnih brigad Slobodan Bosiljić, poslovodja Filip Papiški, delavci-večkratni udarniki Dobrivoje Mison, Radi Mi-

trovič in Joža Blažič so izročili ob tej priliki maršalu model Novega Beograda, model zgradba vladnega predsedstva, zbirko vseh značk z mladinskih akcij, nameščenih v peterokraki zvezdi, ki je bila izdelana iz rezanega lesa, album fotografskih posnetkov ter vse izvođe časopisa »Novi Beograd«.

Maršal Tito se je najprisrčneje zahvalil za čestitke in darove, poudaril je pomen doseženih uspehov pri uresničenju plana na gradbišču ter želel mladincem, delavcem in uslužbenecem gradbišča Novega Beograda v letu 1949 še večje delovne zmage pri graditvi tega našega največjega objekta.

S člani delegacije, ki so bili njegovi gostje pri kosilu, se je maršal Tito držal v razgovoru približno 2 uri.

Novoletna čestitka Zveze sindikatov Jugoslavije maršalu Titu

Centralni odbor Zveze sindikatov Jugoslavije pošilja na pragu Novega leta 1949 Tebi in našemu Centralnemu komiteju v imenu delavskega razreda naše države svoje iskrene čestitke in planete proletarske pozdrave zvestobe zastavi Komunistične partije in njenemu junakemu in modremu vodstvu. Delavski razred Jugoslavije je po-

nosen na to, da mu je pod Trojim modrim vodstvom uspelo uresničiti naloge drugega planskega leta in s tem še enkrat dokazati ustvarjalne sile naših narodov in realnost našega petletnega plana. Čigar pobudnik si Ti. Na pragu leta 1949 Ti delavci in uslužbeni naše socialistične domovine obljublajo, da bodo zastavili vse svoje sile in ustvar-

RUDARJI BREZE POZIVAJO NA TEKMOVANJE VSE RUDARSKE KOLEKTIVE

Delovni kolektiv premogovnika v Brezi (BiH) je bil lani iniciator velikih tekmovalnih med rudarji premogovnikov po vsej državi. V teh tekmovalnih so pa rudarji v Brezi tudi vselej dosegli častne uspehe.

Ob nastopu tretjega planskega leta so rudarji v Brezi na slovesnem zborovanju sklenili napovedati novo veliko tekmo-

vanje vsem rudarskim kolektivom v državi. Zavezali so se, da bodo svojo letošnjo nalogo izpolnili enajst dni pred rokom (do 20. decembra), čeprav je letošnji proizvodni plan za 32,25% večji od lanskega. Z zborovanja so poslali pozdravno brzojavko maršalu Titu z zagotovilo, da bodo tudi letos vneto izpolnjevali dan za dnem planske naloge.

ZASAVSKI PREGOVNIKI SO IZPOLNILI LETNI PLAN

Delovni kolektivi zasavskih premogovnikov so nastopili tretje plansko leto z zaupanjem, da bodo tudi letos uspešno izpolnili proizvodne naloge. Trboveljski in zagorski premogovnik sta presegla letni plan za leto 1948, in sicer: Trbovlje za 0,7%, Zagorje pa za 0,3%. Pač pa je ostal hrastniški premogovnik za 4% pod planom. Povprečno je zasavski premogovni bazen izpolnil plan drugega planskega leta za 99,7%. Uspoštevati je treba, da je bil plan povečan s produkcijo v Moravčah. Trboveljski premogovnik je presegel osnovni letni plan za 2,7%, zagorski za 2,2%, hrastniški je pa ostal za 1,8% izpod plana. Premogovniki kot celota so povprečno presegli osnovni plan za 1,7%.

LJUBLJANSKE OPEKARNE SO IZPOLNILE PLAN

Spomladi in preko poletja je ves delovni kolektiv, ki je sledil številkam izvršenega plana skoraj zmajeval z glavno, ker je deževje poleti požiralo dni, ki niso ničesar prinesli. Ko se je vreme na jesen pričelo popravljati, so se lovili obrati za končne številke. Delo je šlo v pozno jesen. Dne 9. decembra je podjetje doseglo plan po vrednosti, nato pa obrat za obratom po količini, razen enega, ki je zastarel. Delo so drugi obrati pritiskali, da nedomeste izgubljene procente zrostalega obrata, tako da je podjetje dne 25. decembra doseglo 100% proizvodni plan po količini. Ob zaključku izdelovanja surove

PODPISAN JE TRGOVINSKI SPORAZUM ZA LETO 1949 MED ZSSR IN FLR JUGOSLAVIJO

Dne 28. decembra leta 1948 so pooblaščen predstavniki vlad ZSSR in FLRJ podpisali v Moskvi trgovinski sporazum med ZSSR in FLRJ za leto 1949. Predlog delegacije FLRJ za trgovinsko izmenjavo, ki ga je predložila delegacija ZSSR ob pričetku pogajanj, je po obsegu in strukturi v glavnem ustrezal izmenjavi blaga v minulem enoletnem obdobju. Delegacija ZSSR ni sprejela predloga jugoslovanske delegacije. — Sovjetska delegacija je predlagala zmanjšanje obsega izmenjave in bistveno spremembo dosedanje strukture izvoza in uvoza, in sicer tako, da bi izvažala FLRJ več svinec in drugih vrednih artiklov, pri uvozu pa naj bi zmanjšala odstotek naftnih derivatov, bombaža in drugih vrednih proizvodov, na kar pa delegacija FLRJ ni mogla pristati. Na ta način je blagovna izmenjava med ZSSR in FLRJ za približno skrat zmanjšana v primeru z minulim pogodbenim obdobjem.

FLRJ bo izvažala po tem sporazumu svinec in druge kovine, kodeljo in druge proizvode, uvažala pa bo naftne derivate, liti material, kemične surovine in drugo blago. Pri teh pogajanjih so bile regulirane obveze FLRJ do ZSSR na neblagovni podlagi, ki jih bo FLRJ likvidirala z izvozom blaga v letu 1949.

Trgovinski sporazum med FLRJ in Indijo podpisan

Dne 29. decembra 1948 je bil podpisan trgovinski sporazum med Federativno ljudsko republiko Jugoslavijo in Indijo. Trgovinska pogajanja med delegacijama vlade FLRJ Jugoslavije in

vlade Indije so bila decembra v New Delhiju. Po tem trgovinskem sporazumu bo Federativna ljudska republika Jugoslavija dobavljala Indiji izdelke lesne industrije, cement in drugo blago, Indija pa bo dobavljala Federativni ljudski republiki Jugoslaviji bombaž, julo in drugo blago. To je prvi trgovinski sporazum, ki ga je Jugoslavija sklenila z Indijo.

Uspehi demokratične armade Grčije v letu 1948

Atene, 2. jan. Radijska postaja Svobodne Grčije daje letni pregled borbenega udejstvovanja enot demokratične armade Grčije in poroča, da je imela demokratična armada Grčije v l. 1948 1909 bitk in 2260 spopadov. V teh bojih so imeli monarhofašisti 31.593 mrtvih, 57.157 ranjenih in 5687 ujetih. K enotam demokratične armade je prestopilo 2857 monarhofašističnih vojakov, tako da je bilo v letu 1948 onesposobljeno skupno 97.494 monarhofašističnih oficirjev in vojakov.

V pregledu je nadalje rečeno, da so enote demokratične armade Grčije uničile v letu 1948 179 sovražnih tankov, 1650 kamionov, 85 železniških kompozicij, razstrelile so 480 cestnih in železniških mostov in 46.306 m železniških prog, zajele so 176 težkih strojníc, 282 minometalcev, 1207 puškomitraljezov, 1723 strojnih pušk, 8986 pušk in veliko količino drugega vojnega materiala. — Poleg tega je bilo sestreljenih 106 sovražnih letal.

jalne sposobnosti za izpolnitev velikih nalog, ki si jih, tovariš Tito, postavil pred delavski razred in pred narode naše države v letu 1949.

Delavski razred, organiziran v sindikatih Jugoslavije, ob tej priložnosti izraža svojo neomajno vdanost slavni Komunistični partiji Jugoslavije in svojo pripravljenost, nadaljevati borbo za zgraditev socializma po poti, po kateri nas vodi Centralni komite naše Partije in Ti, tovariš Tito.

Vso srečo v novem letu 1949. Živi nam še dolgo v dobro naših narodov, za razcvet naše socialistične domovine!

Centralni odbor Zveze sindikatov Jugoslavije.

Ljudska mladina Jugoslavije Svetovni federaciji demokratične mladine ob novem letu

Centralni komite Ljudske mladine Jugoslavije je poslal Svetovni federaciji demokratične mladine v Parizu to-le novoletno čestitko:

»Na pragu novega leta pošiljamo Svetovni federaciji demokratične mladine in vsej demokratični mladini sveta naše tople pozdrave in želje za nadaljnje uspehe. Želimo, da bi novo leto prineslo nove uspehe v borbi za mir in pravice mladine.

Ljudska mladina Jugoslavije bo še nadalje zastavljala vse svoje sile za utrditev miru v svetu; po združitvi SKOJ-a in Ljudske mladine bo še bolj vztrajno delala za zgraditev socializma v naši državi.

Naj bo leto 1949, leto svetovnega mladinskega kongresa, kronano z nadaljnjo krepitvijo enotnosti demokratične mladine sveta v borbi proti imperilizmu.

Zivela Svetovna federacija demokratične mladine!

opeke je podjetje pregledalo uspehe posameznih skupin in ugotovilo, da so nekatere skupine nadpovprečne v tekmovalju med obrati in iz teh skupin je zrastle 20 udarnikov in udarnic.

»PROJEKT« IZPOLNIL LETNI PLAN

Delovni kolektiv »Splošnega gradbenega podjetja Projekt v Kranju« je izpolnil letno proizvodno nalogo že do 10. decembra.

Plan za leto 1948 je bil za 48% večji od proizvodne naloge za leto 1947. Do konca leta so plan presegli za okrog 4%. Na proslavi izpolnitve plana so skupaj 42 udarnikov. Podjetje ima skupaj 145 udarnikov.

ZENISKI RUDARJI IZPOLNILI SVOJO OBLJUBO

Rudarski kolektiv v Zenici je 3. decembra izpolnil letni proizvodni plan ter izpolnil obljubo, ki jo je dal maršalu Titu.

Decembra se je bila ostra bitka za izpolnitev letnega plana. Dnevne proizvodne naloge so presegali povprečno za 40%. Ob izpolnitvi plana je bilo na zborovanju pohvaljenih in nagrajenih 290 najboljših delavcev in nameščencev. Z zborovanja so poslali brzojavke CK KPJ, tovarišu Titu in CK Bosne in Hercegovine.

Beloruska republika proslavlja 30letnico svoje ustanovitve

Minsk, 2. jan. Tass poroča, da je bila v zvezi s 30letnico ustanovitve Beloruske SSR slovesna seja Vrhovnega sovjeta republike. Seje so se udeležile številno vplivne osebnosti dežele in veliko število gostov. Referat o 30 letnici republike je imel predsednik ministrskega sveta Kleščev. Nato je imel predsednik Prezidijske Vrhovnega sovjeta ZSSR Švernik, ki so ga navzoči tople pozdravili, v imenu Prezidijske Vrhovnega sovjeta ZSSR, ministrskega sveta ZSSR in CK VKP(b) pozdravni govor, v katerem je med drugim rekel:

Skupno z beloruskim ljudstvom proslavljajo to obletnico danes vsi narodi Sovjetske zveze, ki se veselijo velikih uspehov bratskega beloruskega ljudstva v socialistični graditvi. Nato je omenil zgodovinski razvoj Belorusije pod sovjetsko oblastjo in omenil, da se je v tem času spreminila ta dežela iz zaostale pokrajine carske Rusije v napredno zvezno sovjetsko socialistično republiko z razvito industrio in močnim socialističnim kmečkim gospodarstvom. Kot posledica uspešnega ustvarjanja stalinskih petletk, je rekel Švernik, je bila v sovjetski Belorusiji ustanovljena težka in lahka kovinska industrija, prehranbeni industrija in mnoge druge industrije. Ustanovljeni so bili sovjetski in kolhozi. Kolhozno socialistično obdelovanje zemlje s pomočjo modernih strojev in tehnike je za vedno rešilo beloruske kmete pred bedo in stradanjem, hkrati pa jim je omogočilo bogato in kulturno življenje. Kot posledica nevidnega razvoja proizvodnih sil republike se je povečalo množico blagostanje v mestih in na deželi.

Z IV. IZREDNEGA ZASEDANJA LJUDSKE SKUPŠČINE FLR JUGOSLAVIJE

Govor predsednika Zvezne planske komisije Blagoja Neskovića o lužbi državne kontrole

Tovariši ljudski poslanci! Ker domnevam, da poznate predlog zakona o državni kontroli kakor tudi obrazložitev in njegovo gradivo, bi se zadržal na nekaterih posebnostih službe državne kontrole, po katerih se ta razlikuje od drugih služb državne uprave.

Državna kontrola mora biti samostojna v svojem delu. Smisel samostojnosti državne kontrole je v tem, da mora imeti državna kontrola svoje samostojno mnenje o delu posameznih organov vlade in drugih organov državne uprave, do katerega pride na podlagi lastnih izkušenj, ki jih je pridobila pri tem delu. Samostojnost državne kontrole ne izključuje čvrste povezanosti dela državne kontrole z delom ostalih organov vlade in drugih organov državne uprave pri izvajanju vladnih sklepov, kajti državna kontrola nima izven te nobenih svojih samostojnih nalog, razen da po teh skupnih nalogih deluje na poseben način. Njena glavna naloga je, da izpopolnjuje službo državne kontrole.

Ako ne bi bilo take samostojnosti pri delu državne kontrole, bi to koristilo samo našim sovražnikom. Ko bi državna kontrola sprejemala kot svoja, brez pročitve, razna poročila in izpovedbe drugih, bi ravnala v nasprotju s tistimi, kar nalaga zakon državni kontroli. Služba državne kontrole mora biti samostojna, da ne bi bila lahkoverna. Lahkovernost kontrolorjev bi končno anulirala vsako njihovo delo. Zato se od kontrolorjev zahteva, da ohranijo svojo kontrolorsko samostojnost pri izvrševanju svojih nalog in zato od njih zahtevamo, da ne zapadejo v svojem delu pod vpliv tistih, katerih delo pregledujejo. Ne glede na to, da morajo upoštevati njihove podatke, informacije in podobno, ker pristopijo k temu delu zato, da bi ugotovili resnico, vendar ne smejo verjeti med opravljanjem konkretnega kontrolorskega posla nikomur, razen tistega, kar sami vidijo in ugotovijo. Na drugi strani ne smejo biti kontrolni organi nezavestni, ker njihovo delo je prav v tem, da se zboljša in izpopolni delo vseh organov državne uprave, da bi se tako z zaupanjem gledalo v sedanje delo in v prihodnost.

To se zahteva od službe državne kontrole v korist krepitve državne uprave. Državno kontrolno morajo voditi v njenem delu najstrožja objektivnost. Eno osnovnih upravnih zahtev za oblikovanje državne kontrole v posebno službo je predpostavka, da bo tako organizirana državna kontrola zagotovila maksimum objektivnosti med ugotavljanjem, kako se uresničujeta sklepi vlade in delo njenih ter drugih upravnih organov, kajti državna kontrola ni v teh vprašanih prizadet tako, kakor je neposredno prizadet naredbodajalec. V tem je smisel državne kontrole kot nadkontrolorje.

Državna kontrola lahko omogoči z objektivnim delom: prvič, odkrivanje slabosti, pomanjkljivosti in protizakonitosti; drugič, odkriva prikrivanje slabosti, pomanjkljivosti in protizakonitosti; tretjič, odpravljanje pristranskega ocenjevanja nekoga in čeneca kot slabo, če tega dejansko ni; četrtič, ugotavljanje, ali so dejanske kršene demokratske pravice državljanov naše države.

Zato zahtevamo od kontrolorjev, da so v svojem delu najstrožje objektivni, kar pomeni, da jih v njihovem delu vodijo koristi službe, koristi ljudske oblasti. Kontrolorji se morajo ravnati po načelu najstrožje objektivnosti. Kontrolorji v službi državne kontrole ne more biti tisti, ki je neobjektiven v svojem morajo razvijati pri kontrolorjih posebno delo. Glede na to, da so kontrolorji ljudje, ki lahko delajo napake, bosta vlada s svojo uredbo in komisija državne kontrole s svojim pravilnikom zagotovili vrhunec objektivnosti v delu kontrolorjev, se pravi, da se do skrajnosti zmanjša morebitna zloraba njihovih pravic. Nadalje morajo kontrolorji dosledno uresničevati načelo objektivnosti v svojem delu. Stremeti morajo za ugotavljanjem objektivne resnice, pa če bi bila še tako težka in bi zadrževala kogar koli. Za našo državno kontrolo velja tole: »Ne ozirati se na posamezne osebe, vnovati samo stvar, samo koriste stvari« (Stalin).

tapila kakšna koruptna ali sploh nemoralna oseba. V kolikor bi se to pripetilo, se hodo uporabljale mnogo hujše zakonske kazni kot drugace.

Služba državne kontrole mora biti tako organizirana, da natančno vemo, kakor v preciznem mehanizmu, kaj delajo posamezni kontrolni organi pri opravljanju svojih dolžnosti. To se zlasti nanaša na izkoriščanje pravic, ki jih imajo kontrolni organi. V službi državne kontrole mora biti takšen sistem notranje discipline, ki bo preprečil sleherni pojav samovoljnosti posameznih kontrolnih organov. Komisija državne kontrole bo s posebnimi predpisi določila, koliko je mogoče izkoristiti pooblastila, ki se dajejo posameznim organom državne kontrole. To se tiče tako načina izrekanja kazni kakor omejevanja dejavnosti, ki pomenijo kršitev ali neizvajanje odločitev vlade ter izdajanje odločkov za izvajanje kontrolnih ukrepov. Narava odloka za izvajanje kontrolnih ukrepov, kakor je to formulirano v zakonskem predlogu, je taka, da varuje državno upravo že vnaprej pred samovoljnostjo posameznih kontrolnih organov. Vsekak tak odlok vsebuje onemogočanje dejavnosti, s katerimi se krši kakšna odločitev vlade, kar pomeni samo po sebi kontrolo za pravilno izvajanje vladnih odločitev (ali njenih organov). V vseh teh primerih kontrolni organ ne nastopa v glavnem z nekim novim ukrepom, ki bi bil med nalogami, ki jih mora izvršiti kontrolni organ, neznan, ampak pomeni ta ukrep navajanje kontroliranega k izvrševanju tiste naloge vlade (ali njenih organov), ki je on ne opravlja ali jo krši. Ne glede na objektivno stran se mora državna uprava zavarovati tudi pred subjektivnim činiteljstvom, se pravi, pred morebitno samovoljno kontrolnih organov, kar bo storjeno z osebnimi predpisi. V vsakem primeru zahteva služba državne kontrole od kontrolnih organov najstrožjo discipliniranost v odnosu s vodilnim organom državne kontrole ter v odnosu s pooblaščenimi in pomožnimi, ki jih imajo. Vsaka samovoljna organov kontrole — kar pomeni podvzemanje ukrepov, za katere niso predhodno ali naknadno pooblaščen organi kontrole po vodilnih organih državne kontrole — onemogoča obstoj takšnih oseb v službi državne kontrole. Takšna discipliniranost kontrolnih organov ne pomeni zavoro za razvoj pobude v njihovem kontrolorskem delu, ki se ga ni mogoče zamisliti brez takšne pobude. Vsaka discipliniranost pomeni samo zavoro takšne samovolje, ki bi lahko škodovala pravilnemu funkcioniranju tistega, kar je kontrolirano. Služba državne kontrole poudarja avtoriteto z dajanjem pomoči in s kontrolo drugim službam državne uprave. Državne kontrole se morajo biti tisti, ki nimajo čiste vesti pri izpolnjevanju svojih službenih dolžnosti. Glede na to je ena izmed lastnosti, ki se mora izražati pri delu službe državne kontrole, skromnost in vzdržljivost, ki se kaže v skromnem in vzdržljivem delu kontrolnih organov. Ko to navajam, ne mislim orisati idealne podobe našega človeka sploh in tudi ne idealne podobe kontrolorja komisije državne kontrole.

Skromni in vzdržljivi ljudje niso pri nas redkost, zlasti če imamo pred očmi vzgornjo vlogo naše Partije. Še več. S tem ne mislim postavljati nekaterih pogojev za delo v komisiji državne kontrole kot o nekakšnem idealnem pristojnem organu. Niti od določne ne. Čisto praktični razlogi zahtevajo, da morajo kontrolni organi voditi računa o določenih psiholoških reakcijah proti njim s strani tistih poštenih ljudi, katerih delo je kontrolirano. Da bi pa ti pošteti ljudje občutili kontrolo kot pomoč, morajo kontrolni organi nastopati kot skromni ljudje, ki so pripravljeni, da šele ugotove dejansko stanje in ne kot »jasnovidec«, ki z »enim pogledom« vse opazi. Kontrolni organi morajo v ustanovi in podjetju izvesti temeljito kontrolo, preden pridejo do zaključkov o dejanskem stanju. Neto morajo »obro premisliti, preden izdajo svoje sklepe, se bolj pa morajo premisliti, preden jih povedo kontroliranim, kajti vsaka njihova lahkomišelnost in vsaka njihova površnost bi povzročila upravičeno nezauznanje in nezadovoljstvo z njihovim delom.

Sedemkrat odmeril in enkrat odreži — to mora postati pravilo v delu kontrolnih organov. Zato bi pojavi površnosti in lahkomišelnosti v delu kontrolnih organov povzročili veliko škodo stvari, za katero se hodi državna kontrola, ter škodovali samemu ugledu službe državne kontrole.

Zaradi tega se zahteva, naj bodo kontrolni organi skromni in vestni, toda ne zaradi potrebe ustvarjanja iluzije idealnega kontrolorja. Zato in ne zaradi neizpolnjevanja »10 boljših zapovedi« le težko ostanejo v službi državne kontrole ljudje, ki so nevrzdni v svojem kontrolorskem delu.

Kontrolna stroka je pri nas ena najmlajših izkušenj. Izkušnje kapitalistične Jugoslavije nam morajo malo koristiti. Nepravilno nam koristi izkušnja sovjetske državne kontrole. V zadnjih dveh in pol letih je naša služba državne kontrole zelo napredovala, pridobila si je ogromno izkušnje, izgradila svoj sistem dela in dvignila veliko število kadrov kontrolne službe. Za delo v kontrolni službi je potrebna dvakratna usposobljenost, ki je združena v eni osebi: prvič, kontrolorska usposobljenost, drugič usposobljenost za posamezne gospodarske panoge oziroma posamezne panoge državne uprave. Kontrolno delo pomeni torej uporabljanje določenega strokovnega znanja, vsi kontrolni organi morajo poznati določene predpise, n. pr. pravne, državne, upravne in druge. Nadalje se poudarja, da se od določne ni dobežena ožja specializacija v službi državne kontrole, kar bo doseženo šele z izpopolnjevanjem organov državne kontrole s strokovnjaki za

posamezne gospodarske panoge oziroma posamezne panoge državne uprave. Zato bom dalje govoril o lastnostih dela, po katerih stremi služba državne kontrole kot posebna stroka. Za uspešno delo kontrole je nadvse važno, da se pravilno uporabljajo metode dialektične analize. To ne pomeni, da druge stroke ne uporabljajo v svojem delu analitične metode, se pravi, to ne pomeni, da druge stroke uporabljajo v svojem delu samo sintetične metode. Tudi druge stroke uporabljajo hkrati analitično metodo kakor tudi kontrola uporablja hkrati sintetično metodo, saj je ena metoda neločljivo povezana z drugo, ker obe dve vsebuje dialektična metoda.

Ko pa govorimo o državni kontroli, je to bistvena razlika, n. pr. med kontrolno, ki zares vsebuje analitične elemente, vendar v gotovem stanju, in kontrolo, ki jo opravlja državna kontrola, ki se loteva teh elementov z neposredno analizo na mestu samem. Ali n. pr. medtem ko operativna pri ugotavljanju kontrolnih pokazateljev za rane panoge proizvajajo iz praktičnih razlogov rešuje to vprašanje s sintezo vrst elementov, obravnava kontrola proizvajajo po nasprotni poti, po poti konkretno analize, konkretne dekompozicije proizvodnega procesa in vseh njegovih sestavnih delov.

Poudarjam ta analitični značaj delovnih metod kontrole, ne da bi hotel s tem reducirati delovne metode kontrole samo na analizo, ker sta analiza in sinteza, čeprav sta nasprotni metodi, vendarle takšni metodi, ki sta nerazdružbo povezani, temveč zato, da bi poudaril je praktičnih razlogov analitično stran delovnih metod kontrole. Kontrola mora ugotavljati dejansko stanje, stvarnega stanja pa kontrola ne more sestaviti s sintezo izdelanih, od nekoga prejetih elementov, ker mora prav sama poiskati in proučiti stanje teh elementov. Za kontrolo ni metoda analize najpogostejše same začetna operacija, temveč jo uporablja skupno s sintezo.

Izkušnje dokazujejo, da so rezultati dela kontrole uspešni tedaj, kadar je to delo opravljala s potrpečljivo metodo analiziranja vseh elementov, ki tvorijo pojav ali stanje ali so bili v kakršni koli zvezi s njimi. Ponavljam, da se ti rezultati pozitivni le takrat, kadar je analiza izvršena na poznanih objektih, t. j. kadar je strokovna v ožjem smislu. Zato je predpogoj za dobro delo v kontroli, raven strokovnega znanja, obvladovanje strokovnih analitičnih metod dela. — Pomanjkanje analitičnega duha v delu kontrole vodi k površnosti in k diletanstvu. Izkušnje bodo naučile kontrole organe, da bodo znali pravilno uporabljati tudi sintezo, da bodo spoznali glavne in odločilne momente in se bodo znali iskatiti tudi temu, da bi jih analiza od teh elementov ne oddaljvala in se o njihovo delo ne bi spremenilo v drobnjakarstvo. Zato poudarjam pomen analitičnega duha v delu kontrole še ne zmanjšuje pomena sinteze v delu kontrole, ki je nerazdružbo zvešana s analizo. Ko poudarjamo torej analizo, menimo to dialektično analizo. Ni težko najti pomanjkljivosti, če jih hočemo najti. — Naloga kontrole pa ni samo v tem, da preprosto odkrije pomanjkljivosti, temveč da tudi ugotovi dejansko stanje objektov, ki jih raziskuje, pravilna ocena dejanskega stanja pa zahteva kontrolirano opazovanje v celoti s pozitivne in negativne strani. To je potrebno predvsem zato, da bi ugotovili resnost negativnih pojavov in ocenili pomen teh pojavov v vsem sklopu pojavov v kontrolirani materiji in šele nato določili ukrepe, ki bi zares zboljšali dejansko stanje. Kontrolni organi pa so svojega dela ne lotevajo tako: Sklepi kontrolnih organov dajejo pogosti napaka slika o dejanskem stanju stvari, ki se jo raziskovali, in so zato pogosto ozkostrani in enostranski.

Resneja je celotna, konkretna. Zato morajo kontrolni organi v borbi za resnico ugotavljati dejansko stanje. Kontrolni organi se morajo tako lotevati vsega, kar delajo tudi zato, ker jim morajo biti ustanove in podjetja, ki jih nadzorujejo, blizu in kot njihova lastna. Če ocenjujejo stvari samo z njihove slabše strani, pomeni, da so jim tuje in daljne in da jih ne natančno skrbno in s zanimanjem, kot da so njihova lastna. Naša inspekcija — pravi Stalin — ne sme gledati na ustanove, v katerih opravlja revizijo, kot na tuje ustanove, temveč kot na svoje lastne, ki jih je treba ušiti in izpopolnjevati. (Stalin, IV., str. 304—309).

Če se bodo tako lotevali dela, se ne bo dogajalo, da bi uporabljali kontrolni organi v svojem delu policijske metode, ne bože siliti in maltretirati ljudi za neznanje pomanjkljivosti, hkrati pa izboljšali izpred oči tisto, kar je poglavitno, in sicer odkrivanje osnovnih pomanjkljivosti. V vsem, kar som prej povedal, je smisel ugotavljanja dejanskega stanja. Zato se morajo kontrolni organi boriti proti pojavom ozkostranosti in pikolovstva v svojem delu. Delo naše kontrolne službe mora postajati vedno bolj temeljito. Naša kontrola pogosto zaradi raznih subjektivnih in subjektivnih vzrokov ne razlikuje popolnoma nekaterih stvari, temveč ugotovi splošno pomanjkljivost, izdaje sklepe in preide na druge poste. Odzad prihaja nekakšna neutinkovitost v delu kontrole. Zato se bo morala kontrola v bodoče usmeriti na najvažnejše stvari, na manjše število predmetov in jih res temeljito opraviti. Ravnanje se je treba po pravilu: Bolje število manj, pa po kakovosti boljše — je napisal Lenin. To pa se v resnici nanaša na kakovost kadrov v državni kontroli, lito pa je mogoče reči tudi za kakovost njihovega dela.

Prav tako važno za delo kontrole je

Plenum republiškega odbora kmetijskih delavcev in nameščencev Slovenije

Dne 29. decembra je bil v Mariboru III. plenum republiškega odbora sindikata kmetijskih delavcev in nameščencev, ki so mu prisostvovali tudi zastopniki direktij državnih kmetijskih posestev Slovenije. Plenum je pregledal uspehe in pomanjkljivosti v minulem letu ter zahteval naloge za novo plansko leto.

Državna posestva so svoje operativne plane dosegla, v nekaterih primerih pa tudi presežila. Med osnovnimi pomanjkljivostmi državnih posestev je praksa, da so uprave posestev prikrivale delovne plane, ne da bi s njimi seznanile tako sindikalne podružnice in vse delavstvo. Zato so tudi same sindikalne podružnice vodile premalo skrbno za plan. Nekatera državna posestva nepravilno izpolnjujejo novo uredbo o plačah kmetijskih delavcev, uvažanje norm se jim zdi nepraktično, češ da to delo obubošno obremenjuje administracijo. Na drugi strani pa so vinogradniška posestva, ki imajo povprečno 85% normiranega dela, prav z normiranim delom prihranila mnogo na čašu ter tako zvišala proizvodnjo in prihranila mnogo delovnih moči. Tako so v Jeruzalemu z uvedbo normiranega dela prihranili na en hektar 80 delovnih dni. Vidne uspehe so dosegli po uvedbi norm tudi na državnem posestvu Plač, kjer so vsa dela normirana. Na hektar so pridelali 24 hektolitrov vina, čeprav je 42% pridelka uničila toča. Na drugih državnih posestvih poljedelstva značaja se normiranje del še ni toliko pokazalo, pač pa so n. pr. v Rakicenu uvedli 100% norme in pri tem dosegli vidne uspehe. Lep uspeh je doseglo tudi posestvo na Plaču, kjer so pri vseh vrstah pridelka presežili plan povprečno za 50%.

»Ustroji« se niso dovolj resno oprijeli uvažanja norm; mariborski »Ustroji« n. pr. je imel uvedene norme, vendar niso po njih delali. V tem pogledu so najbolj uspešni v celjskem »Ustroju«, kjer so traktoristi stalno presežali norme za okrog 35%.

Leta 1948. se je pokazalo, da tako državna posestva kakor Ustroji niso dovolj posepeševali socialističnega tekmovalstva; tekmovalstva so bila po večini šaljiva; delavci ali samo na papirju, ne da bi delovali vedeli zanja. Primer kočevske direktije, ki je napovedala tekmovalstvo vsem direkticijam Slovenije, ne da bi o tem kaj vedel sam kolektiv niti sindikat, najbolj zgornjo prča o nepravilnem pojmovanju tekmovalstva. Množičar je bilo tekmovalstvo nesistematično, tako da so posamezne uprave napovedovale drugim upravam tekmovalstvo v raznih težkah, ki za druge uprave sploh niso bile sprejemljive zaradi drugačne strukture gospodarstva. V največjih primerih je tekmovalstvo vodila sama uprava, komisij pa sploh ni bilo; če pa so bile, se niso dovolj seznanila s svojimi nalogami. Najzgovornejši dokaz takega šaljivskega tekmovalstva je predkongresno tekmovalstvo, ki ga je napovedala srednja kmetijska šola v Mariboru. Tekmovalstvo se sprejela vse podružnice, vendar niti ena ni poslala poročil o izidu tekmovalstva. To je razumljivo, ker niso vodili evidence o tekmovalstvu in ga ne usmerjali.

Pri uvažanju norm in brigadno-desetinškega sistema so nekatera posestva dosegla že lepe uspehe. Vendar pa bodo morala posestva in Ustroji v novem letu odločneje reševati to važno vprašanje. Sindikalne podružnice imajo prav pri reševanju tega vprašanja veliko vlogo. Koristo se bo treba lotiti uvažanja norm in brigadno-desetinškega sistema zlasti na državnih posestvih in pri Ustrojih v Slovenskem Primorju, kjer doseže te niso

skoraj nič storili. Izjema je državno posestvo v Vipavah, kjer so eicer uvedli norme, ko pa so jih začeli delavci presegati, so jih ponovno odpravili. Sindikati morajo stremeti za tem, da bodo sestavili komisije za proučevanje norm iz najboljših delavcev, udarnikov in racionalizatorjev.

Največja napaka proizvodnih posvetovanj je bila dosej, da so sindikati prepuščali organizacijo posvetovanj samim upravam, tako da niso prišli do izraza delovni problemi, ker jih delavci niso obravnavali tako, kakor bi jih sticer.

Večina direktij je leta 1948 začela proglašati udarnike, tako da so imela državna posestva Slovenije okrog 80 udarnikov in 200 nagajencev. Ustroji pa okrog 20 udarnikov in prav toliko nagajenih delavcev. Številke kažejo, da je premalo skrbno za udarnike in racionalizatorje. V novem letu bo treba tudi v tem pogledu korenitega preloma, zlasti pri direktiji državnih posestev Slovenskega Primorja in radgajnski direktiji, kjer letos niso proglašali nobenega udarnika.

Tudi v znižanju polne lastne cene drž. posestva in Ustroji v letu 1948 niso popolnoma pravilno razumevali in niso redki primeri, da so nekatera posestva pojmovno reševanje te naloge na račun podaljšanja delovnega časa delavcev, ne pa z boljšo delovno organizacijo, varčevanjem, s pravilno razvrstitvijo kadrov itd.

Vprašanje preskrbe in stanovanj je še vedno pereče, pač tudi zato, ker sindikalne podružnice kakor tudi sam republiški odbor niso pokazali dovolj razumevanja. Tako so se primeri, da delavci na nekaterih državnih posestvih hodijo po 20 ali celo 30 kilometrov daleč do živila, tako da izgubljajo mnogo časa, ki bi ga lahko koristneje uporabili na delu. V tem pogledu je bilo že mnogo kritike, nobena sindikalna podružnica pa še ni začela organizirati magacina za preskrbo kmetijskih delavcev. Glede preskrbe delavcev z obutvijo in obleko je določena v novem letu znatna izboljšava, ker bo kmetijskim delavcem priznana prednost izboljšanja preskrbe pa bo pripomogel tudi sekretariat službe za delavstvo preskrbe, ki je bil ustanovljen pri kmetijskem ministru. V bodoče bodo sindikalne podružnice morale posvetiti več pozornosti tudi menzami in restavracijam na državnih posestvih.

Kulturno-prosvetna dejavnost je v podružnicah še zelo šibka, mnoge podružnice sploh nimajo komisij, kjer pa jih imajo, po večini ne delajo. V bodoče bo treba posvetiti več skrb organizaciji študija v čitanih in študijskih kroških, treba bo začeti ustanovljati rdeče kotičke. Prav tako bo treba razširiti kulturno-nuematično delavnost, saj so dosegli že lepe uspehe v podružnicah na Plaču, Svečini, Petrah, Limbušu, Lepem dolu itd.

Prav tako bo treba začeti ustanovljati otroške jasli in DID-e, da bo zadovoljivo rešeno vprašanje dotoka novih delovnih moči. V tem pogledu je lep primer državno posestvo pri Jeruzalemu, kjer imajo DID in otroške jasli.

V diskusiji so člani plenuma in predstavniki direktij državnih posestev prikazali problematiko svojega dela; zlasti se je pokazalo, da bo treba posvetiti več skrb organizaciji tekmovalstva, uvedbi norm in brigadno-desetinškega sistema, pravilnemu proglaševanju udarnikov in nagajevanju ter vprašanju izboljšanja preskrbe delavcev. Sprejeta je bila tudi pozdravna resolucija CK KPS.

NOV MEDICINSKI ČASOPIS

V mesecu novembru je začela škola narodnog zdravlja v Zagrebu, ki jo vodi prof. dr. Andrija Štampar, izdati nov medicinski časopis »Zdravstvene novice«. Ker časopis nima samo lokalnega značaja in ni važen pripomoček pri delu samo hrvatskim zdravstvenim delavcem, temveč je njegova vrednost istega pomena tudi za slovenski zdravstveni kader, naj z njim seznanimo tudi slovenske zdravniške, medicinske sestre, medicinske tehnike in druge zdravstvene delavce ter naše javnost.

»Zdravstvene novice« so tako po svoji vsebini, kakor tudi tehnični strazi ter končno po svojem namenu novost na našem medicinskem knjižnem trgu, saj hobejo, kakor poudarja prof. dr. A. Štampar, v uvodni besedi, zamašiti veliko vrzel, ki je zljala v naši doseganju medicinskih publikacij. »Zdravstvene novice« bodo namreč poročile o najnovejših medicinskih problemih, dogodkih in pridobitvah tako doma, kakor predvsem po svetu. Prav tega nam je dosedaj tudi najbolj primanjlovalo, saj je razvoj medicinske vede ravno po drugi svetovni vojni po svetu tako nagel in hiter, da se navadno zdravstveni delavec pri obliki svojega dela le težko orientira ob števil-

nih novih pridobitvah, v novih problemih in važnih medicinskih dogodkih. Dosedanja dva števili »Zdravstvenih novic« se tej svoji nalogi lepo približujeta in le iskreno želimo, ne samo zdravstveni delavci v Sloveniji, temveč prav vsi, da bi tudi v bodoče nudile vpogled in pregled dogajanja in razmaha svetovne medicinske znanosti.

Proslava 150 obletnice rojstva A. Mickiewicza

V počastitev 150. obletnice rojstva velikega poljskega pesnika Adama Mickiewicza so v Beogradu priredili Slovenski komite, kulturno društvo Jugoslavija-Poljska ter Zveza jugoslovanskih književnikov slovensko akademijo.

Na akademiji, ki so se je udeležili predstavniki vlade FLR, številni javni in kulturni delavci ter člani poljskega veleposlaništva, je govoril o Mickiewiczevem delu in pomenu prorektor beograjske univerze R. Lalić. Naglasil je tudi vpliv, ki ga je imel Mickiewicz na našo književnost. — Po predavanju so znanstveni instrumentalni solisti izvedli dela poljskih skladateljev, kot Chopina, Monjuszka in drugih.

tudi to, da morajo biti njeni organi vstrajni v [svajanju ukrepov kontrole.

V borbi za izpolnitev teh nalog morajo organi državne kontrole posvetiti posebno pozornost štednji in najširšem smislu. Vstrajnost v borbi za socialistično štednjo mora biti odločilna pri izpolnjevanju velikih osnovnih nalog naše prve petletke. Spomnil bi, kaj je Lenin pisal 2. marca 1928. leta o istem vprašanju: »Na državni aparat moramo praviati do maksimalne štednje, izginiti moramo in njega vse sledove razpisništva...« in dalje: »V tem in samo v tem je naše upanje, samo takrat bomo v stanju, da preskočimo, da se izrazim slikovito, z enega konja na drugega, naravnost s kmečkega... na konja, ki ga išče proletariat zase, na konja velike

strojne industrije, elektrifikacije itd. (Lenin: Raje man), toda bolje.)

Poudariti moramo tudi, da je za uspeh organov državne kontrole zelo važna tehnična stran njihovega dela, vključujejo tu tudi pripravljajna dela. Delovna tehnika kontrole je ena njenih najznačilnejših lastnosti in pogosto odloča, če bo naša kontrolna operacija uspela ali ne. Tehnična stran dela kontrolorjev je izredno važna za delo kontrole ne samo na splošno, temveč tudi posebej glede na potrebe raznih organov državne službe. Od kontrolnih organov pričakujemo, da morajo obvladati tehniko svojega dela.

To so, na kratko, nekatere lastnosti službe državne kontrole in ki jih je treba upoštevati pri razpravljanju o našim zakona. (Dolgotrajno ploskanje.)

Usoda Porurja in njegove industrije

Porurje postaja arzenal držav bruseljskega sporazuma

London, 2. jan. Po dvomesečnem konferiranju predstavnikov ZDA, Velike Britanije in države Beneluxa, so v Washingtonu, Londonu in Parizu objavili skupno poročilo o usodi Porurja in njene industrije. To poročilo izpreminja zapadno Nemčijo v prostrano oporišče ameriškega imperializma. Dalje predvideva vzpostavitev tako imenovane »mednarodne oblasti, ki bi baje morala zagotoviti razorožitev in demilitarizacijo Zapadne Nemčije. To »mednarodno oblast« bo izvajal Svet za Porurje, v katerem si bodo ameriški imperialisti zagotovili potrebno večino in s tem tudi popolno nadzorstvo nad porurko industrijo. V poročilu je namreč rečeno, da bodo ZDA, Velika Britanija in Francija imele v svetu vsaka po 3 glasove, medtem ko bodo imele države Beneluxa zglj po en glas. Bodoča vlada Zapadne Nemčije bo imela v svetu 3 glasove.

Dolžnost »mednarodne oblasti« bo, da razdeljuje premog, koks in jeklo ter odmerja količine proizvodov za potrebe Nemčije in tistih držav, ki sodelujejo v skupnem ekonomskem »blagostanju«, vendar mora »mednarodna oblast« prvenstveno voditi računa o nemških potrebah, ki — po sklepu zapadnih zaveznikov — znašajo samo glede jekla 10.700.000 ton letno. Sele tedaj, ko bo imela Zapadna Nemčija dovolj premoga, koks in jekla, pride v poštev izvoz teh proizvodov v države Zapadne Evrope. Spreminjanje Zapadne Nemčije v prostrano oporišče ameriškega imperializma in vojaško skladišče držav bruseljskega sporazuma se najbolj zrcali v tistem delu poročila, v katerem je poudarjeno, da je smoter tega sporazuma »podpreti pristno ekonomsko sodelovanje evropskih držav, vstevši semkaj tudi Nemčijo« in »omogočiti udeležbo zapadnih con Nemčije v programu evropske obnove in v organizaciji za evropsko ekonomsko sodelovanje.«

Predstavniki 6 zapadnih cil poudarjajo, da bo »mednarodna oblast« odgovorna za varovanje tujih koristi in rurske industriji premoga, koks in jekla, kar je zelo važno, če imamo pred očmi še dalje večje pronicanje ameriškega kapitala v Zapadno Nemčijo. Londonsko poročilo pričakuje poleg tega tudi ustanovitve odbora za vojno varnost. Sklepi o industrijski razorožitvi odnosno demontiranju tovarn za vojno proizvodnjo pomenijo, da bo varnost Francije in drugih zapadnih sosedov Nemčije odvisna od sklepev »Hemfryevega komiteja«, v katerem uresničujejo ameriški industrijski sklep ZDA o ustavitvi demontiranja tovarn vojne industrije v Zapadni Nemčiji.

BESEDA NASIH BRALCEV!

Poverjeništvu za zdravstvo pri OLO Sežana se ne zaveda svoje odgovornosti

Poverjeništvu za zdravstvo po okrajnih odgovorjavih poleg drugega tudi za pravilno poslovanje rešilnih postaj. Medtem pa, ko si naša ljudska oblast na vse načine prizadeva, da bi zboljšala pogoje v organizaciji ljudskega zdravstva, zaščitila zaposleno mater in otroka ter odpravila vse pomanjkljivosti in težave, se na drugi strani najdejo ljudje, ki s svojo brezvestnostjo in pomanjkanjem čuta odgovornosti rušijo te napore in kvarijo ugled ljudske oblasti. Tak primer je bil tudi v Sežani. Mati enoletnega otroka, ki je obelzel za naglo pljučnico, je v ponedeljek 13. t. m. nujno zaprosila pri poverjeništvu za zdravstvo za rešilni avto, da bi otroka prepeljala v bolnišnico. Ker okrajnega zdravnika prejšnji dan ni bilo in je otrok bil že

tako slab, da bi z iskanjem zdravnika zapravila preveč časa, je pristala, da stroške prevoza sama krije. Po polurnem iskanju so našli šoferja rešilnega avta, ki je referentki za zdravstvo brezdušno pripomnil: »Če je čakala do sedaj, lahko še čaka,« ter ji dejal, da je rešilni avto pokvarjen in čemu se žena obrača na poverjeništvu za zdravstvo.

Ker je avtobus za Ljubljano že odšel in ni bilo drugega prevoznega sredstva, se je mati lahko odpeljala šele z vlakom v Ljubljano, kjer je otrok čez nekaj ur umrl.

Potrebno bi bilo, da poverjeništvu za zdravstvo poskrbe za to, da, če se rešilni avto pokvari, vsaj dobe na razpolago drugo prevoznico sredstvo za najnujnejše primere. K. C.

Zakaj je kmetijska zadruga v Mavčičah že 14 dni zaprta

Poslovodja te zadruge se izgovarja, da je trgovina zaprta, ker nima blaga za prodajo. Zadrudniki se nad malomarnostjo poslovodje zgražajo in so na zboru zadrudnikov zahtevali, da mora KZ priti poslovtati v teku 24 ur, za kar so dali poslovodji tudi pismen nalog, toda vse zaman. Kmetijska zadruga še danes ne obratuje ter si morajo člani kmetijske zadruge nabavljati svoje potrebščine drugod. Poslovodja Peter Kalan je tudi sicer zelo malomaren v izpolnjevanju raznih

naročil, ki jih dobiva od upravnega odbora. Naj omenimo samo en primer, da mu je n. pr. odbor KZ naročil, naj takoj dobavi škropivo za sadno drevnje, ki ga pa še do danes kljub večkratnim urgencam ni dobavil. Prav tako malomaren odnos ima do OZ KZ glede dostavljanja statističnih poročil, tako n. pr. o odkupu lesa še do danes ni dostavil poročila. Na sestanku upravnega odbora in na zboru zadrudnikov ne hodi, čeprav je v sestankih vedno pismeno obveščen. Skrajni čas je, da se tak poslovodja izmenja.

Evakuacija sovierskih čet iz severne Koreje zaključena

Moskva, 2. jan. (Tass.) Sovjetska oborožena sila so potem, ko so razbile japonsko kvantunško armado, osvobodile jeseni leta 1945. severno Korejo izpod japonskih zavojevalec. V soglasju s sporazumom, doseženim med zavezniki, pa so še ostale v Koreji severno od 38. vzporednika. Kakor je znano, se je vrhovna ljudska skupščina Koreje dne 10. septembra 1948, obrnila na vladi ZSSR in ZDA z zahtevno, da umakneta istočasno sovjetske in ameriške čete iz Koreje. Kakor so poročali, je Prezidijski Vrhovnega sovjeta ZSSR izrazil nado, da bo privolila v umik čet iz južne Koreje tudi ameriška vlada. Ministrski svet

ZSSR se je pokoril sklepu Prezidijskega Vrhovnega sovjeta ZSSR in izdal odločitev, da se sovjetske čete, ki so ostale na ozemlju severne Koreje, umaknejo na ozemlje Sovjetske zveze, ministru za oborožene sile ZSSR pa je dobilo od njega ukaz, da izvede evakuacijo četelo do 1. januarja 1949. Agencija TASS je pooblašena izjaviti, da je bila evakuacija sovjetskih čet iz severne Koreje izvedena v skladu z omenjenim sklepom ministrskega sveta ZSSR do 25. decembra. ZDA pa, kakor je znano, niso privolile v to in tudi niso umaknile svojih čet z ozemlja južne Koreje.

Vsa poljska področja združena v celoto

Varšava, 2. jan. Dopijski Tanjuga poroča: Ministrski svet poljske republike je sprejel na svoji seji predlog podpredsednika vlade in ministra za vrnjena področja Wladislawa Gomulke o razpustu posebne uprave za vrnjena področja in ukinitvi ministertva za vrnjena področja.

Varnostni svet sprejel angleško resolucijo o Palestini

Pariz, 2. jan. Tass poroča: Na sešanku Varnostnega sveta so v vprašanju Palestine sprejeli načrt resolucije, ki ga je predložila Velika Britanija z nekaterimi amandmaji francoske in indijske delegacije. V resoluciji je rečeno:

»Ko je Varnostni svet proučil poročilo namestnika posrednika Združenih narodov v Palestini glede sovražnosti, ki so se pričele 22. decembra v Južni Palestini, poziva prizadeti vladi: a) naj nemudoma izda ukaz o ustavitvi streljanja; b) brez odloga ukreneta po resoluciji z dne 4. novembra 1948 ter c) olajšata in omogočata opazovalcem Združenih narodov vsjo kontrolo nad izvajanjem začasnega premirja. Varnostni svet nadalje daje navodila komiteju sveta, ki je bil ustanovljen 4. novembra, naj se zbere 7. januarja v Lake Success, kjer bo proučil stanje v Južni Palestini in izdelal Varnostnega sveta poročilo o stopnji, do katere sta prizadeti vladi do tega datuma izpolnili to resolucijo in resolucijo od 4. in 16. novembra 1948. Delegaciji ZSSR in Ukrajinske SSR sta pri glasovanju o posameznih točkah glasovali za točko a), pri točkah b) in c) pa sta se vzdržali glasovanja. Delegacija ZDA se je vzdržala glasovanja pri vseh točkah in navedbah resolucije. Za resolucijo v celoti je glasovalo 8 delegacij, ZSSR, Ukrajinska SSR in ZDA pa niso glasovale.

Na sešanku Varnostnega sveta za vprašanja Indonezije niso sprejeli nobenih sklepov kljub vsem zahtevam delegacij ZSSR in Ukrajinske SSR, naj bi se odločili za učinkovite ukrepe. Varnostni svet je odgodel svoje delo do dne 7. januarja 1949.

Amerika ni ustavila pomoči Kitajski

Washington, 2. jan. (Tanjug.) Renter poroča: Michel Mac Dermut, predstavnik za tisk pri ameriskem ministertvu za zunanje zadeve, je po posvetovanju z Robertom Lowettom, vršilcem dolžnosti ministta za zunanje zadeve, odločno demantiral glasove, da so ZDA sklenile, da ne bodo več pomagale Kitajski vse do tlej, dokler bo na oblasti Čangkajšek. »To ni točno, niti ni bil sprejet kak podoben sklep,« je izjavil Mardeson ter pristavil, da pošiljajo Združene države tudi sedaj gospodarsko in vojaško pomoč kitajski vladi, v skladu s programom, ki ga je izglasoval kongres začetkom leta. Minister Lowett je na tiskovni konferenci omenil Čangkajškovo upravo kot zakonito kitajsko vlado.

Vidali je izvršil težak zločin nad demokratičnim gibanjem na področju Trsta

Trst, 2. januarja. (Tanjug.) »Primorski dnevnik« prinaša članek sekretarja Centralnega komiteja KP STO Branka Babčiča, v katerem objavlja politične dogodke v minulim letu 1948.

Ko piše o poslednjih resolucijah Informbiroja, poudarja Babčič, da je povzročil ta dogodek velikansko škodo delavskemu gibanju, koristil pa samo reakciji in imperializmu.

V članku se poudarja, da so se te posledice posebno odražale na področju STO-ja, ker je frakcijska Vidaljeva skupina izkoristila to resolucijo za razbijanje enotnosti tržaškega demokratičnega gibanja in njegove avantgarde Komunistične partije Svobodnega tržaškega ozemlja.

»Težak zločin,« je naglašeno v članku, »je izvršil Vidali nad delavskim in demokratičnim gibanjem na področju Trsta.«

Ko piše o življenjskem standardu tržaškega delavskega prebivalstva v lanskem letu, ugotavlja članek poslabšanje gospodarskih življenjskih pogojev in neupoštevanje odredb mirovne pogodbe z Italijo s strani anglo-ameriške vojaške uprave.

»Taka politika,« je rečeno konec članka, »je privedla do zastoja tržaškega gospodarstva, do poslabšanja trgovine in pomorskega prometa, odpuščanja delavcev z dela ter do upadanja življenjskega standarda širokih ljudskih množic Svobodnega tržaškega ozemlja.

V pokrajini Apuliji stavka 100.000 italijanskih delavcev

Rim, 2. januarja. Dopijski Tanjuga poroča: Splošna stavka delavcev mesta in okolice Gravine v pokrajini Apuliji se je razširila na vse pokrajino ter zajela skoraj vsa najvažnejša industrijska in kmetijska središča pokrajine. Poleg gradbenih delavcev so stopili v splošno ter delavci lahke industrije. V vsej postavki tudi kmetijski delavci, dnanarji krajin stavka okrog 100.000 delavcev, ki zahtevajo nova javna dela, zmanjšanje brezposelnosti in povišanje mezd v sorazmerju s skokom cen.

Boji v Indoneziji naraščajo

Haag, 2. januarja. Tass poroča: Po poročilu agencije ANP iz Džakarta so se na otoku Borneu spet začeli boji med holandskimi četami in Indoneziji. Večji oboroženi spopad je bil v sektorju Hluu Sungei (južni del Bornea). Agencija poroča tudi, da so v sektorju Buitenzorga (zapadna Java) srditi boji med Holanci in Indoneziji.

Agencija pravi v svojem poročilu, da so v Palembangu ob udeležbi posebnega predstavnika holandske Bellove vlade ustanovili novo lutkovno državo sjužno Sumatro, ki se mora vključiti v tako imenovane »Združene države Indonezije«. Na čelu te »države« je predstavnik feudalne družine Abdul Malik.

Z VSEGA SVETA

LONDON — List »Daily Express« piše, da se bodo zaradi čedalje večje konkurence na kontinentu mišale od 1. januarja 1949 cenje nekaterim vrstam britanskega premoga, namenjenga za izvoz. List poudarja, da so nedavna poročila govorila o tem, da je uprava za izvedbo Marshallovega načrta hotela s prisklobo doseči znižanje izvoznih cen britanskega premoga.

NEW YORK — Po poročilih amer. tiska so dosegli profiti ameriških kapitalistov leta 1948 rekordne številke. — Kapitalisti so ustvarili lani 21,7 milijarde dolarjev profita v primeru s 17,4 milijarde dolarjev leta 1947 in 8,5 milijarde leta 1945.

RIM — Italijanski komitej za izvedbo Marshallovega načrta v Italiji se je številčno povečal za nekaj ameriških kapitalistov. Leto glavnega administrativnega Zveznega sveta in novi meseni Italijansko-ameriški komitej tudi minister brez listice Tremoloni.

»Paese« komentira to spremembo in sestavo mešanega komiteja ter poudarja, da je to nov dokaz o naklanih ZDA, da bi direktno nadzirale delo Italijanske vlade.

RIM — Poslednja vladna komisija je odobrila novo povečanje prisilnih in političnih železniških prometov. Najbolj se bodo poročili delavski vojni listki na kratkih progah ter na vseh progah III. razreda, medtem ko se bo cena vozovnih listkov za I. razred zvišala samo od 1 do največ 37 odstotkov, se bo cena za vozi listke III. razreda povišala od 15 do več kot 69 odstotkov. Delavsko tedensko vozno karto so se podražilo za 40 odstotkov.

BRUSELJ — Po uradnih podatkih se je število nezaposlenih v Belgiji povečalo v decembru od 269.000 na 270.000. List »Peuples« priznava, da vlada nezaposlenost v vseh industrijskih panogah Belgije. Belgijski tisk napoveduje, da bo brezposelnost, ki je posledica »blaznega gospodarskega stanja v državi in hitrovega uvoza v Belgijo v okviru »Marshallovega načrta« v prvih mescih leta 1949 še bolj naraščala.

DEMANTI TASSA

Berlin, 2. januarja (Tanjug). Ameriški vojni minister Royal je izjavil na tiskovni konferenci v Berlinu, skidajoč se na »verodostojne informacije« ameriške obveščevalne službe, da je v Sovjetski zvezi zaprtih v koncentracijskih taboriščih 13 milijonov Rusov, Čehov, Poljakov, Nemcev in drugih.

Tass je pooblaščen demantirati to Royalovo izmišljotino kot isto laž in odvratno obrekovanje Sovjetske zveze. Poudariti je treba, da se to zgodilo prvič, da je ameriška obveščevalna služba s podobnimi smešnimi »verodostojnimi« informacijami sprejela vlado ZDA v neroden položaj.

NOVOLETNA JELKA V LJUBLJANI

Sneg, ki je padal zadnjega dne starega leta, je pobelil strehe kotic v vasi pačkov, pobelil smreke in smrečice v gozdiču, ki je nastal prejšnji večer na Kongresnem trgu in ustvaril na vsem trgu in v parku Zvezda prevlečeno lepo sliko.

Ob petih popoldne, ko je ves trg vrvel od množice pionirjev in odraslih ljudi, je začel umetni ogenj, pričelo se je pionirsko veselje, Novoletna jelka, S emmi, ki sta bila vanje vprežena dva konjiča, se je pripeljal med gostim šparjem pionirjev, ki so ga navdušeno pozdravljali, dedek Mrar s spremetvom palčkov ter Janko in Metka s medvedji. Pionirji so se zgrnili okoli njih, vsak je hotel priti prav blizu. Palčki so se s težavo utirali dedku Mraru pot do male tribune, ki je stala poleg visoke, bogato okrašene jelke, od koder je nato dedek Mrar pionirjem govoril in jim čestil k Novemu letu 1949.

Medtem pa je že uspela Metka rešiti Janka iz ječe, kamor sta nato zaprla hudobno grdo čarovnico. Janko in Metka sta v bližini domačila in jela deliti pionirjem, ki so se nagneli okoli njih, sladkarije in jabolka. Obenem so odprli svoje zaloge tudi palčki in pravilnoma kraljična v gradicu in so skozi okenca in vrata delili pionirjem rdeča jabolka in piškote.

Va vasico se je zavrtel vrtiljak, poln vriskajočih pionirjev, v kolabi, ki je stala prav blizu, pa so se preizkušali fantiči v merjenju. Z bogami so zbijali cilindro

z glav lutkam, ki so bile za čudo podobne Churchiku, Trumanu, De Gaulleu... Vsak, ki je cilindri zbil, je prejel jabolko. Na odru pa se je pojavil namemljen norček in uprisarjal neseto coprnji. Vseh namemljenih barvah, je odneval od glasnega vzklikanja in smeha srečnih pionirjev, pa tudi odrasli, ki so si prili ogledat pravilnični gozdič, so bili veseli ob pogledu na pionirje, ki so kar zaredi od sreče.

Delovni kolektivi mnogih podjetij in ustanov in Ljubljani so sklenili, da sprejmejo v tovarnah in ustanovah posamezne pionirske odrede in jih ob prazniku pionirjev, ob novoletni jelki obdarujejo. Tam so prvega in drugega januarja leta 1949, pohvalili in nagradili najboljše pionirje in obdarovali vse pionirje ter poklonili odredom lepa darila. Tako je obiskal in obdaril delovni kolektiv Litostroja slepo mladino v Zavodu za slepo mladino, Ravnateljstvo Državnega zavarovalnega zavoda pa je obdarilo otroke svojih nameščencev. V nedeljo popoldne pa so sprejeli delavci Tobačne tovarne pionirski odred Franceta Rozmana in podarili odredu lepo Titovo sliko, knjige in različne igre, obdarili najboljše s knjigami in vse pionirje s slinčenci. Popoldne pa so prišli v Tobačno tovarno še pionirji odreda Franceta Prešerna. V Litostroju so sprejeli pionirska odreda Slavka Strandra in Toneta Tomšiča. Delovni kolektiv Ljudske pravice pa je obdaril v nedeljo odred Nede Gerzmitičeve.

Uredba o začasnem finansiranju ljudskih republik in ljudskih odborov

Na predlog ministra za finance je vlada FLRJ izdala uredbo o začasnem finansiranju ljudskih republik in ljudskih odborov.

S to uredbo so vlade ljudskih republik pooblašene, da morejo v okviru skupnih zneskov dohodkov in izdatkov državnih proračunov ljudskih republik, potrjenih z zakonom o splošno državnem proračunu za leto 1949, do sprejetja državnega proračuna ljudske republike začasno financirati potrebe ljudskih republik s tromesečnim planom dohodkov in izdatkov, ter do sprejetja proračunov ljudskih odborov odobravajo začasno finansiranje njihovih potreb s tromesečnim planom dohodkov in izdatkov. Zneski, ki se dobe in porabijo na podlagi te uredbe, predstavljajo sestavni del dohodkov in izdatkov proračunov teh organov državne oblasti za leto 1949.

POPRAVEK

V ekspoziciji predsednika gospodarskega sveta in zvezne planske komisije Borisa Kidriča, objavljenem 29. decembra, je treba popraviti naslednje napake: V poglavju »Izpolnitev plana l. 1948«, 1. stran, 2. stolpec, 3. odstavek je treba popraviti odetek direkcije ognjavarnega materiala na 96. V istem stolpcu v 4. odstavku se mora glasiti odstotek za industrijo Bosne in Hercegovine 100,1%. V 3. stolpcu zadnjega odstavka je treba popraviti, da je bil izpolnjen četvrti plan za hektarski donos koruze za 101%, za konopljinjo seme pa za 105%.

V poglavju »Življenjska ravna« (2. str., 5. stolpec, 7. odst.) veljajo številke pri sladkorju, navedene R-2 za R-3, medtem ko je R-3 izpuščeno in se mora glasiti: »za leto 1947 800 gramov, za leto 1948 pa 900 gramov. V istem poglavju (3. stran, 2. stolpec, 6. odstavek) je treba pri številkah o industrijskem blagu popraviti pri okenskih sipah: leta 1939 4,6 kvadratnih metrov, leta 1948 pa 5,9 kvadratnih metrov.

POPRAVEK

K sobotnemu poročilu o zasedanju Zveznega sveta Ljudske skupščine FLRJ popravljamo, da je bil za drugega podpredsednika Zveznega sveta izvoljen Osman Karabegović, ne pa za predsednika, kot smo pomotoma objavili.

KRATKE GOSPODARSKE VESTI IZ VSE DRŽAVE

Popis živine, perutnine, sadnega drevja in vinogradov. Zvezna vlada je izdala odredbo o popisu vse živine, perutnine, čebelnih družin, sadnega drevja in števila ter v vinogradih. Popis bo trajal v vsej državi od 16. do 31. januarja. S popisom bodo zajeta vsa posestva, ne glede na sektor (državni, zadrudni in privatni). Iz delavnice se je razvila velika tovarna. V Beogradu je pred štiri leti, takoj po osovoboditvi prestolnice, začela delovati majhna delavnica »Sutjeska«, v nji so izdelovali najpotrebnejše medicinske instrumente. V štirih letih se je delavnica razvila v moderno tovarno, ki

daje dragocene instrumente in razne naprave našim zdravstvenim ustanovam. Delovni kolektiv je minulo leto uspešno izpolnjeval svoje naloge.

Še 25.000 ton ladjevja dvigajo z morskoga dna. Podjetje za dvigavanje in reševanje moreh ladj »Brodospas« je že v letih 1945/46 dvignilo 400 večjih ali manjših plovnih objektov. Delovno področje podjetja se razteza vzdolž vse naše morske obale. Dve ekipi dvigata tovarno ladjo v reški luki. Drugi dve ekipi imata nalogo, da dvigneta dve ladji v zadrskem pristanišču, ki ima ena med njima 12.900 ton nosilnosti. Skupno devet ekip delovnega kolektiva »Brodospas« mora do konca leta dvigniti še okrog 25.000 ton ladjevja.

FIZKULTURA

DRŽAVNO NOGOMETNO PRVENSTVO

Jesenik. del tekmovalni v I. in II. zvezni ligi je zaključen

Ob zaključku nogometnega prvenstva I. in II. zvezne lige prinasamo kratak pregled uspehov in neuspehov tekmovalnih nogometnih moštvev.

I. zvezna liga

Po dolgotrajni borbi za točke je zasedel prvo mesto ter zmagal v jesenskem delu tekmovalni I. zvezne lige Partizan iz Beograda. Kljub začetnim neuspehom se je moštvo CDJA Partizana v zaključni fazi tekmovalja zelo popravilo ter premagalo vse svoje nasprotnike. V vseh tekmah je nabralo 14 točk, kar mu je zadostovalo za prvo mesto. Nepriznani so se je plasiral na drugo mesto Hajduk iz Splita, ki tudi jesenskega prvenstva ni začel preveč srečno. Na domačem terenu je tekme izgubljal, na tujih terenih pa je z lahkoto zmagoval ter tako nabral 12 točk ter z boljšim količnikom golov zasedel drugo mesto. Moštvo Crvene zvezde je šele ob zaključku tekmovalja prišlo v dobro formo tako, da lahko računamo, da bo v spomladanskem delu tekmovalja pripravilo marsikatero presenečenje. Trenutno je na tretjem mestu, prav tako z 12 točkami. Četrto mesto, na katerem je moštvo zagrebskega Dinama, lanskoletnega državnega prvaka, predstavlja za Zagrebčane neuspeh. Ko se je Dinamo vrnil z uspešne turneje po Belgiji, ga je takoj v prvi tekmi premagal novi član prve zvezne lige »Naša krila«. Dinamo ima prav tako 12 točk ter najslabši količnik golov izmed gojnih navedenih moštvev. Naslednja mesta v sredini tabele so zasedli Metalac iz Beograda, Budućnost iz Titograda in Lokomotiva iz Zagreba. Na zadnjih mestih pa so enakovredni nasprotniki Sloga, Naša krila in Ponziana.

I. liga		II. liga	
Moštvo	Točke	Moštvo	Točke
Partizan	14	Sarajevo	10:6 13
Hajduk	12	Mornar	23:9 12
Crv. zvezda	12	Podrinje	12:12 11
Dinamo	12	Spartak	18:10 10
Metalac	9	Vardar	16:14 10
Budučnost	8	Dinamo (P)	14:17 8
Lokomotiva	7	Enotnost	7:13 8
Sloga	6	Proleter	10:14 7
Naša krila	5	Metalac	9:15 7
Ponziana	5	Dinamo (S)	7:18 4

II. zvezna liga

Tekmovalje v II. zvezni ligi je bilo mnogo bolj zanimivo kakor v I. ligi. Naj-

večje borbe za prva mesta so se vodile med Sarajevom, Mornarjem in novim članom II. zvezne lige Podrinjem iz Saba, ki se je kljub temu, da je prvo tekmo izgubil z Mornarjem kar z 0:7, uspešno uveljavil ter z odlično igro v naslednjih tekmah zasedel tretje mesto. Jesenski prvak je postalo moštvo »Sarajeva«. S solidno igro in brez poraza je prehitelo vodečega Mornarja, ki je zasedel drugo mesto. Mornar je, kakor smo že omenili, zasedel drugo mesto z eno točko manj od prvaka, je pa kljub temu pokazal dobro igro ter dosegel največje število golov v tem delu tekmovalja. Na naslednja mesta so se plasirali Podrinje, Spartak in Vardar. Bivša ligaša I. zvezne lige Spartak in Vardar sta se uveljavila šele proti koncu tekmovalja ter se zrinila na četrto in peto mesto. Dinamo iz Pančeva ter Enotnost iz Ljubljane pa sta na naslednjih mestih. Slovensko ligaško moštvo je kljub temu, da je v začetku zmagalo v nekaterih tekmah, proti koncu zelo popustilo ter se tako znašlo v spodnjem delu lestvice. Zadnja tri mesta pa so pripadla Metalcu iz Zagreba, Proleterju iz Osijeka in Dinamu iz Skoplja. Od vseh zgoraj navedenih moštvev nas je najbolj razočarala igra zagrebskega Metalca, ki je še lani igral vidno vlogo v vrhu tabele II. zvezne lige. Tudi moštvo Proleterja iz Osijeka se je v zadnjem času, ko ga je pričel trenirati Moša Marjanovič, zelo popravilo.

S tekmovaljem v obeh zveznih ligah, v republiških ligah in ostalih tekmovalnih zveznega in republiškega značaja se bo nivo jugoslovanskega nogometa še nedvomno povečal tako, da bodo uspehi jugoslovanskih nogometašev v tekmah z inozemskimi moštvi še večji.

OBVESTILA

KONCERTI

Eden največjih mojstrov-balistov E. Majnardi bo koncertiral jutri, v torek, ob 20 v filharmonični dvorani. Majnardi je umetnik svetovnega slovesa in ima vsepovsod najslabše ocene. Na klavirju ga bo spremljal pianist Ivo Maček iz Zagreba. Vstopnice: Knjižarna musikalij. 11

RAZNASALKA

za raznašanje »Ljudske pravice« za Kodeljevo in Rožno dolino — sprejme takoj uprava »Ljud pravice«, Ljubljana, Kopitarjeva 2

OKRAJNI MAGAZIN TRBOVLJE

POTROŠNIKOM
VEČ ŽIVLJENJSKIH
POTREBŠČIN

je naše geslo

Uprava

OKRAJNI ODBOR ZVEZE VV INVALIDOV

Gospodarski odsek
TRBOVLJE

★

VSE SILE
ZA IZGRADNJO PRVE
TITOVE PETLETKE

Za UPRAVO in PODJETJE

želi

MESTNI LJUDSKI ODBOR
TRBOVLJE

svojim meščanom

USPEŠNO NOVO LETO 1949

v borbi za doseg
novih planskih nalog
in čimprejšnje završitve
prve Titove petletke

Mestno gostinsko podjetje
Kočevje

z obrati:

Gostilna, poslovalnica 1
Gostilna, poslovalnica 2
Gostilna, poslovalnica 3
Gostilna, poslovalnica 4
Kavarna, poslovalnica 5
Delavsko uslužbenska restavracija
Zaloga piva
Sodavičarstvo

želi

SREČNO NOVO LETO 1949
vsem odjemalcem in obiskovalcem našega
podjetja

Po težki in mučni bolezni je prenehalo
biti zlato sroč najzelo mamica, hčerka,
sestra, teta in svakinja

MARIJE VADNJAL

roj. LOVSE

Pogreb nepozabne bo v ponedeljek ob 14.30
z Zal. kapelico sv. Andreja.
Ljubljana, Buenos-Aires, 1. januarja 1949.

Zalujoča sinova: Andrej Matiček ter
družine: Lovše, Zirovnik, Jeras, Vadnjali.

Umrl je naš predobri in nepozabni

JOSIP ŽNIDARŠIČ

banski svetnik v p.

Pokopani ga bodo 3. januarja 1949 ob 15.30 iz
kapelice sv. Frančiška na Zalah na pokopališču k Sv. Križu.

Ljubljana, Skoplje, Gorica, 1. januarja 1949.

Zalujoče družine:

Žnidaršič, Jenko, Petrič, Delpin.

Vse, kar smo imeli, smo izgubili z našo zlato
nadyšo ljubljeno mamico

IVANKO KRŽIČ

vdovo mstr. uradnika

katero blago sroč je prenehalo utripati na
novoga leta dan ob 3 zjutraj.

Pogreb bo 3. januarja 1949 ob treh popoldne
z Zal. kapelico sv. Antona.

Ljubljana, Maribor, Drenov grič, 1. jan. 1949.

Noutolažljivi: hčerki Boža, Meta, sta Franjo in ostalo sorodstvo.

ZAPUSTIL NAS JE V 75. LETU STAROSTI
NAŠ DRAGI MOŽ, OČE, DEDEK, BRAT,
STRIC IN BRATELANEC

HENRIK LINDTNER

KACUNSKI RAVNATELJ V P.

POGREB POKOJNEGA BO V TOREK 4. T.
M. OB 14.30 IZ KAPELE SV. NIKOLAJA
NA ZALAH

LJUBLJANA 2. JANUARJA 1949

ZALUJOČA RODINA IN SRODSTVO

GLEDALISCE

DRAMA LJUBLJANA

Torek, 4. ob 20: Gow-D'Usseau: »Globeke so
korenine«. Izven. Zaključena predstava za
TSS.

Sreda, 5. ob 14.30: Gow-D'Usseau: »Globeke
so korenine«. Zaključena predstava za LMS
Ob 20: Turgenjev: »Mesec dni na kmetih«. Abonma red drama I.

Petek, 7. ob 20: Turgenjev: »Mesec dni na
kmetih«. Zaključena predstava za LSM
(Univerza).

Sobota, 8. ob 20: Cankar: »Hlapci«. Zaključena predstava za sindikato.

Nedelja, ob 14.30: Cankar: »Hlapci«. Izven.
Ob 20: Petrov: »Otok miru«. Izven.

OPERA

Torek, 4. ob 20: Puccini: »Tosca«. Gostovanje
Valerije Hoybalove in J. Gostiča.
Izven.

Sreda, 5. ob 20: Massenet: »Manon«. Zaključena predstava za sindikato.

Četrtek, 6. ob 20: Puccini: »Tosca«. Abonma red B.

KRAJEVNI SINDIKALNI SVET TRBOVLJE

★

VSI IN VSE
ZA ČIM HITREJSO
IZGRADNJO SOCIALIZMA
V NAŠI DEZELI

MESTNA PODJETJA JESENICE — GORENJSKO

želi
vsem odjemalcem in dobaviteljem
USPEHA POLNO
NOVO LETO

USPEŠNO TRETJE LETO TITOVE PETLETKE

želi

SERVIS - GRADNJE
Ljubljana — Maribor

TOVARNA SPLOŠNIH METALNIH KONSTRUKCIJ IN VIJAKOV MARIBOR-TEZHO

čestita vsem svojim naročnikom, kakor tudi vsemu delovnemu
ljudstvu k Novemu letu 1949

VSEM OZKZ IN KMEČKIM ZADRUGAM,
KAKOR TUDI OSTALIM ODJEMALCEM

želi

Uprava TRGOVINSKEGA SERVISA — LJUBLJANA

SREČNO IN USPEHOV POLNO
NOVO LETO 1949

OBRTHNLSKA PROIZVAJALNA IN PREDELOVALNA ZADRUGA KROJAČEV Z O. Z. KRANJ

želi vsem svojim sotrudnikom in strankam mnogo uspeha
v tretjem letu petletke

VSEM POSLOVNIM ZEZAM IN SODELAVCEM
SREČNO NOVO LETO!

ŽELEZARNA JESENICE JESENICE NA GORENJSKEM

GOZDNO GOSPODARSTVO POSTOJNA

Sedež ŠT. PETER NA KRASU

IZVRSILI SMO PLAN VZGOJE IN PROIZVODNJE
V GOZDARSTVU ZA LETO 1948

Z nastopom tretjega leta petletke želimo vsemu našemu
delovnemu kolektivu

SREČNO IN USPEHA POLNO LETO 1949

ter se obnem zahvaljujemo za dosedanje sodelovanje in pomoč
pri izvedbi naših skupnih nalog

Na delo za izvedbo socializma

RADIO

Ljubljana, Maribor in Slov. Primorje

6.00 Igrajo zodihe na pihala — 6.10 Napoved
časa in poročila — 6.20 Jutranja tekevalba
in objava dnevnega sporeda — 6.55 Veder
jutranji spored — 7.00 Napoved časa, radijski
kolodar poročila in objave — 7.10 Kri-
žem po svetu v glasbi — 12.30 Napoved časa
in poročila — 12.40 Zabavna glasba — 13.00
Operne arije — 13.30 Kulturni pregled —
13.40 Irra Mail orkester Radia Ljubljane
p. v. Alberta Dermolja — 14.10 Poje zbor
Rdečega prapora SZ p. v. B. A. Aleksandro-
va — 14.30 Napoved časa, poročila in objava
večernega sporeda — 14.45 Svoje skladbe iz-
vaja violonist Fritz Kreisler — 18.00 Mitolo-
gija v glasbi — 18.30 Poljudna znanost —
Prof. ing. Grušen: O rudarju — 18.45 Samo-
speve poje sopranistka Ivica Cankar Binter-
jeva, pri klavirju Bojan Adamič — 19.00 Ra-
dijski dnevnik — 19.10 Igrajo vrtilške orgle
— 19.30 Napoved časa, poročila in objava
sporeda za naslednji dan — 19.40 Zabavna
glasba — 20.00 Pavel Šivic: Sonata za flauto
in klavir izvaja Slavko Korosec, pri klavirju
avtor — 20.15 Veder večerni spored —
21.00 Simfonični koncert — 22.00 Prenos po-
ročil Zvezne postaje Beograd — 23.30 Balet-
na glasba — 23.00 Lahki nočni spored —
23.30 Zaključek oddaje.

MALI OGLASI

OBVESTILO: Z ozirom na plan 1949 ne spre-
jemamo do nadaljnjega v popravilo obrab-
ljenih bil. MOP Pilarna Triglav, Tržič -
Gor.

SREČNO NOVO LETO

želi vsem svojim naročnikom
JOŽE MEJAČ, pečarstvo
Jesenice

Uspešno tretje leto petletke
želi podružnica

Zveza delavcev Krajevne obrti
in industrije Jugoslavije

REPUBLIŠKI ODBOR RUDARJEV SLOVENIJE TRBOVLJE

★

PETLETKA
NAŠ BORBENI
PROGRAM!

Góool... (Foto: V. Sušič, Zagreb)

LJUDSKA TEHNIKA

Priprave na I. kongres v trboveljskem okraju

V Beogradu se bo 6. in 7. februarja
vršil I. kongres Ljudske tehnike Jugo-
slavije. Za kongres se vrše v osnovnih
organizacijah, v krožkih, društvih in
klubih Ljudske tehnike živahne predpri-
prave.

Automotodruštvo Radeče se je obve-
zalo, da bo do 30. decembra izpolnilo
plan, katerega pa je že 12. decembra iz-
polnilo v celoti. Vzgojo kadra pa je pre-
korajlo za 51%.

Tudi močodruštvo v Hrastniku ne za-
ostaja za Radečami. Vzgojo kadra je iz-
polnilo odtosno prekoračilo za 70%. Da
ni v celoti izpolnilo plana, ga je oviralo
pomanjkanje materialnih sredstev za
gradnjo mehanične delavnice.

Prav posebno pozornost so posvetila
društva in klubi LT omasovljenju orga-
nizacije, saj je bilo samo v mesecu no-

vembu vključenih v Ljudsko tehniko 350
novih članov.

Zaradi slabega poslovanja se je po-
kazala potreba po razpustu upravnega
odbora avtomoto društva Trbovlje. —
Uprava se je premalo zanimala za letni
plan in pokazala malomaren odnos do
narodne imovine.

Pred kongresom bodo izvršene vse
letne skupščine po društvih in po klubih
tehnike. Na skupščinah se bo pregledalo
dosedanje delo in sprejem novih članov,
obnem pa se bo izključilo iz organizacije
vse, ki kvartirjo ugled in razvoj Ljud-
ske tehnike.

Med kongresom bodo odprte razstave
po vseh naših centrih, tako da se bodo
tudi nečlani lahko spoznali z delom Ljud-
ske tehnike okraja Trbovlje. S. S.

Ureja uredniški odbor — Odgovorni urednik Dušan Bole. — Naslov uredni-
štva: Kopitarjeva 6. — Uprava: Kopitarjeva 2. — Telefon uredništva in uprave:
32-61 do 32-65 Telefon naročniškega oddelka 30-30. — Telefon oglasnega
oddelka 36-35. — Štev. ček. računa 6-90601-0.